

We weten zeker dat we levens redden, hoop geven, schuld wegnemen waar die niet bestaat; we geven vrouwen tools om geweld tegen hen niet langer te accepteren en velen leren onafhankelijk, vrij en gelukkig te zijn

Esther Chávez Cano, oprichter

C a s a A m i g a C e n t r o d e C r i s i s A . C .

Eerste verslag van bevindingen

De Dynamiek van het geweld tegen vrouwen in Ciudad Juárez

Auteur

Lydia Cordero

Juli 2016

De grondbeginselen van Casa Amiga Esther Chávez Cano, een organisatie zonder winstoogmerk, niet afhankelijk van een politieke of religieuze groepering, zijn gebaseerd op het recht van vrouwen en kinderen om te leven in een omgeving zonder geweld of discriminatie. Ons centrum organiseert activiteiten sinds 3 februari 1999 en is de eerste organisatie in Ciudad Juárez die volledige steun verleent aan personen die slachtoffer zijn van verschillende soorten geweld.

Het werk en de ervaring van de afgelopen 17 jaar hebben Casa Amiga in staat gesteld een alomvattend model ontwikkelen, bestaande uit twee programma's: hulp en preventie bij geweld tegen vrouwen, voornamelijk huiselijk geweld, seksueel en gender gerelateerd geweld.

Casa Amiga: Durango No. 1916, Fracc. Paseo De Las Torres, Paseos de Las Torres II, Cd Juárez.

Eenzijds heeft ons preventieprogramma een belangrijke uitwerking op de gemeenschap van Ciudad Juárez omdat er psychosociale projecten worden ontwikkeld op het gebied van huiselijk en gender

gerelateerd geweld, geweld tegen kinderen en seksueel geweld. En anderzijds leert het de cliënten verschillende manieren ter voorkoming en bewustwording, waardoor deze situaties van geweld verminderd of volledig uitgeroeid worden.

Onze instelling bestaat uit een team professionals, in grote meerderheid vrouwen, die zich toelagen op ons doel: het bevorderen van een cultuur zonder geweld, gebaseerd op gelijkheid en respect. Momenteel kunnen we ook rekenen op 40 vrijwillig(st)ers die met hun kennis, ervaring en gevoeligheid een bijdrage leveren aan de totstandkoming van een gezondere, rechtvaardiger en gelijkwaardiger samenleving.

Wegens de effectiviteit is het hulpmodel, ontwikkeld door Casa Amiga, gekopieerd in twee andere steden: Chihuahua (Chihuahua) en Hermosillo (Sonora).

Over de organisatie en hulpstructuur

Casa Amiga werkt met een integraal model gebaseerd op internationale normen, maar aangepast aan de maatschappelijke dynamiek van Mexico en wordt geleid door protocollen en methodes speciaal gericht op geweld tegen vrouwen. Deze methodes zijn in alle fases van begin tot einde van het proces doordrongen van het perspectief van gendergelijkheid en vrouwenrechten.

Het integrale model van Casa Amiga bestaat uit twee programma's die elk door verschillende afdelingen worden uitgevoerd, zodat onze cliënten toegang hebben tot specifieke tools en begeleiding die garant staat voor een persoonlijke, vertrouwelijke en integrale zorg.

Interventie programma

Via de afdelingen sociaal werk, psychologie en rechtsbijstand, biedt Casa Amiga individuele zorg aan hen die voor de eerste keer naar het centrum komen of die via de noodlijn om hulp vragen; deze is 24 uur per dag bereikbaar. Hoewel we over verschillende afdelingen beschikken is het Maatschappelijk Werk -de afdeling van het eerste contact- een empathische en warme omgeving die vertrouwen geeft aan de cliënten zodat zij een hulptraject kunnen starten bij de verschillende afdelingen van het centrum.

Na het eerste gesprek bieden we, indien nodig, medische bijstand, alternatieve therapie of doorverwijzing naar een blijf-van-mijn-lijfhuis. Al naar gelang de aard van de gevoeligheid en het soort geweld. In Casa Amiga helpen we de cliënten met psychologische hulp. Onze staf is gespecialiseerd in verschillende soorten geweld, vooral huiselijk en gender gerelateerd geweld. Er zijn specifieke tools nodig om het proces van herstel te bevorderen: de capaciteit om beslissingen te nemen en de persoonlijk en sociale re-integratie van de vrouwen en kinderen die slachtoffer zijn geweest van geweld.

Om toekomstige geweldsituaties voor de cliënten te vermijden raadt Casa Amiga de mogelijkheid aan juridische actie te ondernemen in die gevallen waarin het gevaar op herhaling het grootst is. In dit verband biedt de juridische afdeling alternatieven voor huiselijk en/of seksueel geweld zodat de cliënt op de hoogte is van haar mogelijkheden op juridisch gebied en ervoor kan zorgen dat haar mensenrechten gerespecteerd worden, maar vooral haar recht op een leven zonder geweld.

Preventie programma

Het preventie programma van Casa Amiga biedt programma's van heropvoeding, en bewustwording van geweldloosheid. Deze zijn gericht op het principe gendergelijkheid en toegespitst op speciale omgevingen: scholen, assemblagefabrieken, kerken, crèches, organisaties, etc. gebaseerd op het profiel van de cliënten die we de laatste jaren hebben geholpen.

Het programma bestaat uit 5 gebieden om gerechtigheid en gelijkheid te bevorderen. De structuur en het model van preventie hebben tools gegeven aan een groot deel van de gemeenschap van Ciudad Juárez. Daardoor is het fenomeen van het geweld tegen vrouwen, kinderen en jongeren zichtbaar en onacceptabeler geworden. Tevens bieden we niet gewelddadige alternatieven voor het leven in het gezin en in de maatschappij. Dankzij de verschillende preventie strategieën die wij toegepast hebben, hebben we specifieke hulpbehoeftes in kaart gebracht, alsmede "zones met verhoogd risico" kunnen bepalen, hetgeen ons in staat heeft gesteld verschillende gevallen tijdig door te verwijzen voor hulp via het interventieprogramma.

Profiel van de cliënten

Vanaf het begin heeft Casa Amiga de informatie die de cliënten geven wanneer zij voor het eerst hulp vragen bij het centrum intern op vertrouwelijke en veilige manier geregistreerd. Vanwege de grote waarde van de informatie en data die meer dan 10 jaar door het personeel van het centrum vergaard is, en om het werk van preventie en interventie te steunen, is Casa Amiga samen met het **Instituto Nacional Demócrata** (NDI, National Democratic Institute) en het **SocialTIC** een proces begonnen van systematisering en analyse van de database. Het doel is de types en/of dynamiek van geweld die het meeste voorkomen in Ciudad Juárez te identificeren en in een statistiek vast te leggen. Tevens willen we een profiel krijgen van de slachtoffers en de daders van dit geweld.

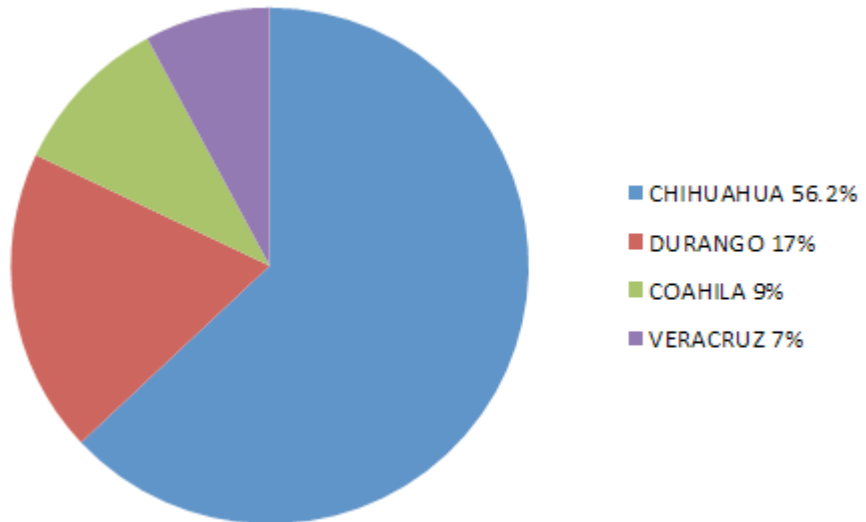
Het huidige document is het resultaat van een eerste poging tot systematisering, gebaseerd op het werk van de Afdeling Maatschappelijk Werk middels de registratie van het eerste contact met **18.950 cliënten** gedurende de laatste drie jaar in Casa Amiga (van **januari 2013 tot mei 2016**). Hieronder beschrijven we enkele van de meest relevante bevindingen.

Bevindingen

Historisch gezien was voor Casa Amiga de groep die het meeste hulp nodig had die van vrouwen tussen de 25 en 45 jaar. Echter, de gegevens van de laatste drie jaar wijzen op een andere tendens. Wat betreft de vrouwen die slachtoffer zijn van geweld zien we dat 74,13% van de cliënten tussen 18 en 39 jaar oud is. De huidige leeftijd is dus beduidend lager en deze analyse is dus verontrustend aangezien steeds jongere vrouwen slachtoffer zijn van geweld.

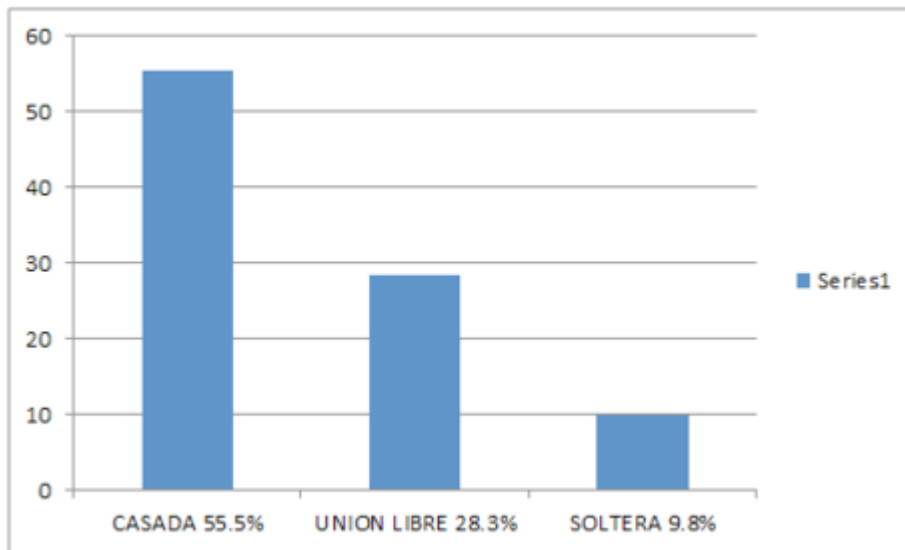
Anderzijds was het mogelijk de geografische herkomst van de cliënten vast te stellen.

In grafiek 1 zien we dat 56,2% van de 18.950 vrouwen uit de staat Chihuahua komt, voornamelijk uit de gemeentes Juárez, de hoofdstad Chihuahua en Parral. Bovendien werd duidelijk dat het werk van de organisatie niet alleen cliënten bereikt uit de staat Chihuahua maar ook uit andere staten: Durango, 17%, Coahuila 9% en Veracruz 7%.

Wat betreft de huwelijkse staat van de cliënten, constateren we dat de meerderheid getrouwd is of samenwoont, gevolgd door vrouwen die een losse relatie hebben en daarna vrijgezellen (zie grafiek 2). Bovendien zien we dat deze vrouwen gemiddeld een of twee kinderen hebben.

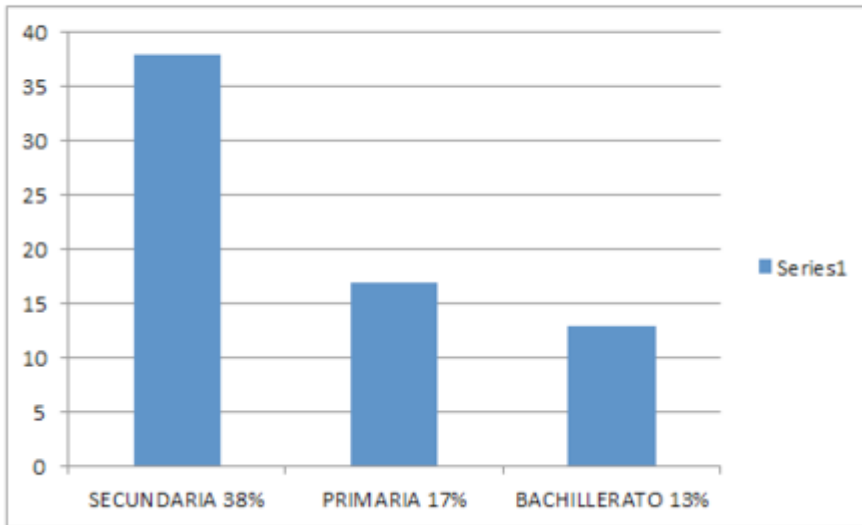
Gráfica 2. Estado Civil de las usuarias de Casa Amiga

Wat betreft de sociaal economische positie zien we dat 33% van de cliënten huisvrouw is en geen inkomsten heeft, 25% werkt in de assemblagefabriek en 20% is elders in dienst.

Het gemiddelde niveau van opleiding van de cliënten is middelbare school (niet vergelijkbaar met Nederland), slechts 13% heeft een pre-universitaire opleiding en slechts 5,3% heeft een afgeronde beroepsopleiding (zie grafiek 3)

Gráfica 3. Escolaridad de las usuarias de Casa Amiga.

Wat betreft de ziektekostenverzekering: 60,2% valt onder het IMSS, 12,2% heeft een volksverzekering, 1,4% het ISSTE, terwijl 3,8% bij andere systemen is aangesloten, hetgeen een aanwijzing is voor het bereik of de dekking van hun medische behoeftes.

Overpeinzingen

Op basis van bovenstaande bevindingen stellen we vast dat de voornaamste doelgroep van het centrum gevormd wordt door jonge vrouwen, gehuwd en/of samenwonend, met beperkte opleiding (middelbaar, max mavo), werkzaam in het huishouden, zonder inkomsten, met weinig mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Dit profiel is belangrijk om de geringe kansen op studie en werk van de vrouwen in Ciudad Juárez te begrijpen en te bestuderen.

Anderzijds dwingt dit ons om na te denken over de factoren die de persoonlijke ontwikkeling van de cliënten veroorzaken en/of bemoeilijken, teneinde de steun en hulpverlening aan die vrouwen te versterken. De ervaring van Casa Amiga bewijst dat als we hen tools voor persoonlijke ontwikkeling en economische zelfstandigheid aanreiken, deze vrouwen meer mogelijkheid hebben om de dynamiek van geweld waarin zij zich bevinden te voorkomen of te verminderen. Bovenstaande gegevens dwingen ons echter ook kritisch te kijken naar de mogelijkheden die dit segment van de bevolking krijgt, want, ook al werken aanzienlijk veel cliënten in de assemblage-industrie, is het duidelijk dat er maar weinig toegang is tot werk met een behoorlijk inkomen, waardoor de vrouwen in staat zouden zijn zich los te maken uit de gewelddadige economische relaties en alleen voor hun kinderen te zorgen.

Het groeiend aantal vrouwen afkomstig uit andere staten is voor ons ook een reden om te onderzoeken over welke hulpnetwerken deze vrouwen beschikken in hun eigen woonplaats. Deze zijn beslissend om het geweld waar zij slachtoffer van zijn te voorkomen of te stoppen.

De resultaten bevestigen dat de vrouwen die we helpen steeds jonger zijn en dat het geweld voornamelijk veroorzaakt wordt door hun partner. Hier spelen de economische en opleidingsfactor een belangrijke rol in de mogelijkheid om een einde te maken aan het geweld. Bovendien zijn er de structurele omstandigheden die ervoor zorgen dat de meest kwetsbare bevolkingsgroepen, vrouwen en kinderen, slachtoffer blijven van voortdurend geweld.

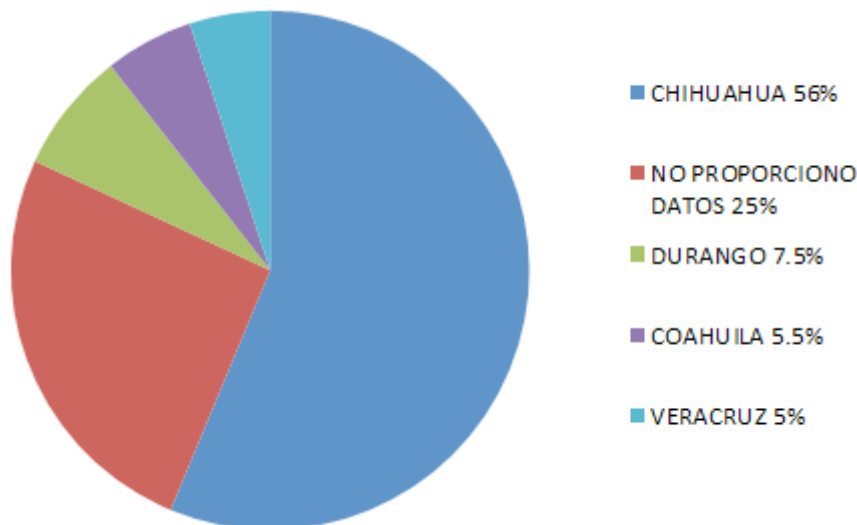
Tegelijkertijd dwingen de resultaten ons ertoe de effectiviteit te analyseren van de huidige interventie en/of preventie programma's. Het baart ons zorgen dat dit segment van de vrouwelijke bevolking geen prioriteit is voor de gemeentelijke en/of staatspolitiek, ofwel voor de hulpprojecten van andere organisaties.

Tenslotte stelt dit profiel ons in staat om onze interventie en interactie met de cliënten te evalueren en bij te sturen in alle gebieden en diensten die Casa Amiga biedt om de mogelijkheden van de cliënten en families die naar onze organisatie komen te verbeteren.

Profiel van de agressors/veroorzakers van geweld

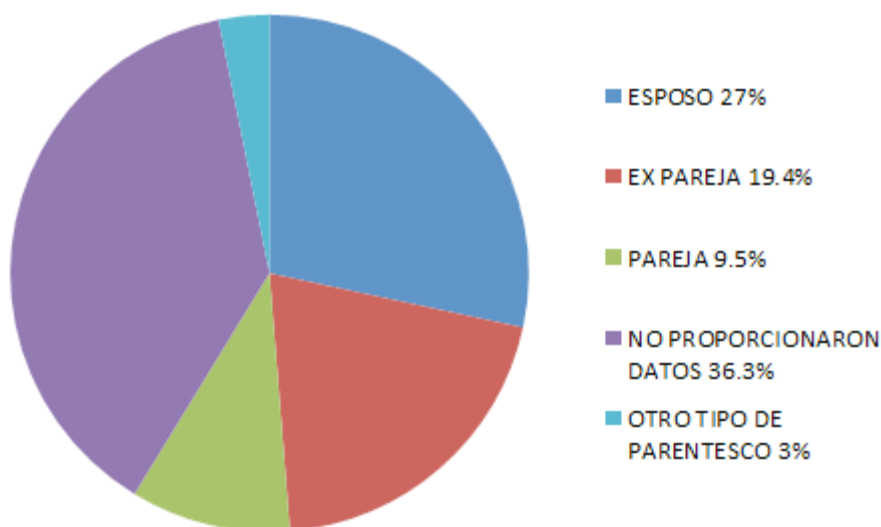
Om onze analyse en begrip van de dynamiek van het geweld gericht tegen de vrouwen die naar Casa Amiga komen te completeren, analyseren we ook de gegevens van de agressors/veroorzakers van geweld op basis van het eerste gesprek van de cliënten met de sociaal werkers. Het is echter belangrijk te vermelden dat deze gegevens bij dit eerste contact beperkt zijn. Uit ervaring weten we dat gedurende dit eerste gesprek veel cliënten niet alle gegevens verstrekken over het profiel van de persoon die het geweld veroorzaakt. Tijdens de voortgang van het proces van hulpverlening, wanneer de vrouwen zich meer op hun gemak voelen, komen er meer gegevens naar boven. De belangrijkste bevindingen van de 18.950 registraties bij het eerste contact zijn de volgende:

In tegenstelling tot de leeftijd van de cliënten tonen de gegevens aan dat 50,5 % van de veroorzakers van het geweld mannen zijn tussen 21 en 44 jaar. In tegenstelling tot de algemene veronderstelling in Juárez dat de meeste "veroorzakers van geweld" afkomstig zijn uit het zuiden of uit andere regio van het land, tonen de statistieken dat 56% van de agressors/veroorzakers van geweld voornamelijk afkomstig is uit de staat Chihuahua, hoofdzakelijk uit de gemeentes Ciudad Juárez, Chihuahua, Parral en Delicias. Verder komt 7,5% uit Durango, 5,5% uit Coahuila en 5% uit Veracruz.

Wat betreft de burgerlijk staat tonen de gegevens dat 28,3% van de mannen getrouwd is, 14,16% vrijgezel, 12,6% samenwonend en 1,31% gescheiden. Van 43,4% van hen hebben we geen gegevens, aangezien, zoals wij eerder vermeldden, de meeste cliënten in het eerste gesprek geen gegevens verstrekken over de agressor.

Wat betreft de relatie van de agressor met de cliënt geeft 27% aan dat het de echtgenoot is, 19,4% de ex-echtgenoot, 9,5% de partner, 5% een andere relatie en 36,6% geeft hierover geen informatie.

Wat betreft de scholing zien we dat de meerderheid van de veroorzakers van geweld een middelbare schoolopleiding heeft genoten (maximaal mavo). Maar de meeste vrouwen zeggen dat de mannen meer scholing hebben dan zichzelf. Dit geeft ons de indruk dat de mannen meer mogelijkheid hebben tot toegang tot een hogere opleiding dan de vrouwen.

Overpeinzingen

Uit het profiel van de veroorzakers van geweld dat tevoorschijn komt uit de verwerking van de gegevens kunnen we afleiden dat de meerderheid van de agressors: partner zijn of waren van de vrouwen tegen wie zij hun agressie richten, dat zij ouder zijn dan de vrouwen en dat er een ongelijkheid bestaat wat betreft de toegang tot onderwijsniveau, waarbij de mannen in het voordeel zijn. Daaruit maken we op dat er een groter gevaar op agressie bestaat bij mannen die een hechte relatie hebben met vrouwen die ons centrum bezoeken.

Toch zien we ook een groot aantal ex-partners die nog steeds geweld uitoefenen tegen de vrouwen, waaruit we afleiden dat een scheiding geen garantie is voor het ophouden van het geweld. Integendeel, onze ervaring leert ons dat deze een factor is die het geweld verergert of laat voortduren.

Wij denken dat het heel belangrijk is de nadruk te leggen op programma's van heropvoeding en bewustwording voor de manlijke bevolking. In 2016 zijn we begonnen met het werken met mannen, via het programma "Casa Equidad" (Huis van Gelijkheid), waarin we aandacht geven aan mannen die geweld uitoefenen op individuele basis en in groepsverband.

Verschillende soorten geweld en de herkenning

Uit de gegevens van de 18.950 cliënten in deze studie blijkt dat maar 37% van de vrouwen in het eerste gesprek erkent slachtoffer te zijn geweest van geweld. De meerderheid geeft aan fysiek geweld te hebben geleden en veel minder dat zij psycho-emotioneel, seksueel of economische geweld hebben geleden. De vrouwen geven toe dat zij in een gewelddadige situatie leven, daarom vragen zij hulp. Maar bij Casa Amiga hebben we gemerkt dat de cliënten niet in staat zijn de verschillende soorten geweld te herkennen, of nadere details omtrent hun agressors te verstrekken.

Onze ervaring leert ons dat juist het interventie programma hen in staat stelt het geweld te herkennen als eerste stap naar de beëindiging ervan. En als dit al het geval is met de vrouwen die om hulp vragen, wat gebeurt er dan met overgrote meerderheid van vrouwen die niet bij ons komt voor professionele hulp? Misschien blijven velen wel leven in de dynamiek van geweld en hebben zij deze aanvaard als een deel van hun leven.

Met kennis van de verschillende dynamieken van geweld, de toename, de vicieuze cirkels van geweld waarin vrouwen zich kunnen bevinden, is het onontbeerlijk te beschikken over instrumenten om gegevens te verzamelen om de verschillende en meest voorkomende vormen van geweld in Juárez te identificeren en te rubriceren. Op die manier kunnen we risicovolle situaties voorkomen en vooral toekomstige extreme geweldsituaties die het leven van de vrouwen in gevaar brengen. Hoeveel van hen lopen het risico slachtoffer te worden van fysiek en psycho-emotioneel geweld? En hoeveel van hen lopen het risico te overlijden door toedoen van de eigen echtgenoot, vriend of ex-partner?

Het lage percentage identificatie dat dit onderzoek biedt geeft geen bewijs voor een minder gewelddadige omgeving maar dwingt ons tot een versterking van de programma's voor bewustwording en informatieverstrekking over de soorten geweld, zowel voor de cliënten als voor de veroorzakers van het geweld. Wij concluderen dat het gebrek aan herkenning van de verschillende soorten geweld tezamen met het gebrek aan kennis van de bestaande maatschappelijke en overheidsprogramma's die steun kunnen bieden om die vijandige dynamiek te beëindigen, deel uitmaken van een negatieve spiraal waar op korte termijn iets aan gedaan moet worden teneinde de gevallen van geweld tegen vrouwen in Ciudad Juárez te verminderen. En dan vooral die gevallen waarbij macht en controle in de relatie tussen man en vrouw genormaliseerd is en vaak op subtiele wijze vermomd als bescherming en/of liefde en die dikwijls dankzij de ervaring van Casa Amiga herkend wordt door de cliënten.

Het is van fundamenteel belang te beschikken over dit soort gegevens voor alle instanties die hulp en/of programma's bieden voor vrouwen, ter implementatie en versterking van de acties die zij ondernemen om dit geweld uit te roeien.

Aanbevelingen

Door de bevindingen uiteengezet in deze eerste poging tot systematisering en presentatie van gegevens en de ruim tien jaar ervaring van Casa Amiga komen wij tot de volgende aanbevelingen:

Voor overheidsinstellingen met als opdracht het geweld tegen vrouwen te voorkomen, uit te roeien of te bestraffen;

Evaluatie van de verschillende landelijke en gemeentelijke activiteiten op het gebied van preventie van geweld tegen vrouwen om te bepalen of deze gericht zijn op de profielen omschreven in dit verslag.

Een speciaal budget creëren voor preventie programma's die zich concentreren op de herkenning van de verschillende soorten geweld en de "desnaturalisatie" van dit geweld in de relaties tussen geliefden en echtlieden.

Onderzoek naar/evaluatie van de onderwijsprogramma's voor jonge vrouwen in Ciudad Juárez, en de introductie van overheidsbeleid dat gelijkwaardige toegang garandeert tot hogere onderwijsniveaus.

De invoering van een controle systeem bij het OM en de Juridische Centra die agressie van ex-partners controleert en voorkomt tegen vrouwen die een proces van scheiding zijn begonnen.

Voor andere maatschappelijke organisaties die hulp en begeleiding bieden aan vrouwen die slachtoffer zijn van geweld:

Ervoor zorgen dat men beschikt over mechanismes voor het systematiseren en verzamelen van gegevens die hen in staat stellen de problematiek van geweld waarin vrouwen en kinderen leven zichtbaar te maken en op efficiëntere wijze te bestrijden.

Beslissende informatie verstrekken die de ontwikkeling mogelijk maakt van effectieve overheidspolitiek gebaseerd op de werkelijke behoeftes die naar voren komen uit de systematisering en analyse van hun eigen gegevens.

Actief deelnemen aan het monitoren en evalueren van overheidsprogramma's en/of maatschappelijke projecten die erop gericht zijn een einde te maken aan de dynamiek van geweld tegen vrouwen.

Voor burgers in het algemeen en andere instellingen uit de academische of privé sector:

Deelnemen aan informatieve en bewustwordingsprogramma's aangeboden door overheidsinstellingen of maatschappelijke organisaties die hen in staat stellen de verschillende soorten geweld tegen vrouwen en kinderen te herkennen.

Dank

Aan hen die dit enorme project mogelijk hebben gemaakt op zeer professionele en menselijke wijze.

Adrian Ruvalcaba; Aideli Durón; Amayrani López; Elias Anaya; Elizabeth Avendaño; Fernando Ortíz; Hortensia Flores; Iris Garay; Irma Andrade; Jhovan Martinez; Karla Olvera; Lidia Reyes; Leticia Valladares; Lucinda Grijalva; Maria Villa; Miriam Lara; Nancy Carrera; Patricia Aragón; Rosa Isela García; Salvador Vidal; Sandra Ramírez; Sihulin Castellanos

Tevens danken wij hen die met hun niet aflatende steun hebben bijgedragen aan de ontwikkeling en versterking van Casa Amiga om te komen tot een betere samenleving.

NDI

Cassandra Castorena; Alexis Guillen

Social Tic
Sergio Araiza

Casa Amiga

A.C.

SOCIALTIC
Tecnología digital para el cambio social